

לקוטי שיחות חלק טז, תצוה א' תרגום חופשי ללשון הקודש * כל הזכויות שמורות לכה"ת

אָמַנְם עֲצָם עֲנִין מִנֵּן הַמְצוֹת כְּכֹר הוּבָא בְּפִירוּשׁ רִשׁ"י עה"ת – וּמְמִילָא, יֵשׁ לָזֶה מְקוֹם בְּפִשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא, אָבֵל לְכַאוּרָה אֵין פֶּל הַכְרִחַ בְּפִשׁוּטוֹת הַפְּתוּבִים שֶׁהֲלָאוּ "לֹא יִקְרַע" נִכְנָס בְּמִנֵּן זֶה].

ג. וְיוֹתֵר מִזֶּה אֵינוֹ מוּבָן סִיוֵם פִּירוּשׁ רִשׁ"י "וְכֵן וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן וְכֵן לֹא יִסּוּרוּ מִמֶּנּוּ הַנֶּאֱמָר וְכוּ". הַמְּפָרְשִׁים פְּתוּבוֹ, שֶׁפְּנוּת רִשׁ"י בְּהִבְיָאוּ פְּסוּקִים אֵלֶּה הִיא לְהִבְיָא דוֹגְמָא לְפִירוּשׁוֹ שֶׁ"לֹא יִקְרַע" הוּא הֵן לָאוּ בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ וְהֵן נְתִינַת טַעַם ("כִּדִּי שֶׁלֹא יִקְרַע") – מִפְּנֵי שֶׁאֵף בְּפְּסוּקִים אֵלֶּה הַפִּירוּשׁ הַפְּשׁוּט בְּ"וְלֹא יִזַּח" וּבְ"לֹא יִסּוּרוּ" – הוּא "כִּדִּי שֶׁלֹא יִזַּח" "כִּדִּי שֶׁלֹא יִסּוּרוּ", וּמִ"מ אֵלוֹ הֵן לְאוּיִן בְּפ"ע הַנִּמְנִים בְּמִנֵּן הֲלָאוּיִן.

וְאֵינוֹ מוּבָן נִחוּסָף עַל זֶה שֶׁגַּם עַל דוֹגְמָאוֹת אֵלֶּה יֵשׁ לְשִׂאוֹל (ע"ד הַנ"ל ס"ב): מִנֵּן לְרִשׁ"י מִפְּשׁוּטוֹת הַפְּתוּבִים שֶׁהֵם "מִמִּנֵּן לְאוּיִן שֶׁבְּתוֹרָה" [?]:

בְּפְּסוּקִים "וְלֹא יִזַּח" וְ"לֹא יִסּוּרוּ" לֹא פִירוּשׁ רִשׁ"י עַל אֲתֵר שֵׁישׁ בָּהֶם נְתִינַת טַעַם וְגַם לָאוּ בְּפ"ע – וּמִמָּה נִפְשָׁף: אִם יִשְׁנֹו קוּשֵׁי לְפָרֶשׁ "לֹא יִקְרַע" הֵן כְּטַעַם וְהֵן כְּלָאוּ, הֵן עַל רִשׁ"י לְבָאָר זֹאת עַל אֲתֵר בְּפְּסוּקִים "לֹא יִסּוּרוּ" וְ"וְלֹא יִזַּח" הָאֲמוּרִים קוֹדֵם לְכֵן; וְאִם ס"ל לְרִשׁ"י שֶׁאֵין קוּשֵׁי בְּפִירוּשׁ זֶה [וְאֲדַרְבָּה: זֶה פִירוּשׁ פְּשׁוּט כ"כ, שֶׁאֵין רִשׁ"י צָרִיף לְפָרֶשׁ מְאוּמָה שֶׁפֶּן ה'בֵּן חֲמֵשׁ" יַעֲמוֹד עַל כָּף בְּעֲצָמוֹ] – מִדּוּעַ הוּצָרָף רִשׁ"י לְהַשְׁמִיעֵנוּ זֹאת בְּפְּסוּקֵי דִידֵן (וְאֵף לְהִבְיָא רְאִיוֹת לְפִירוּשׁוֹ)?

ד. עַל הַשְּׂאֵלָה הַרְאֵנוּהָ (דְּלַעִיל ס"א) תִּירָצוּ הַמְּפָרְשִׁים: לְפִי פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא עוֹלָה לְכַאוּרָה, שֶׁ"לֹא יִקְרַע" (וְכֵן "וְלֹא יִזַּח" וְ"לֹא יִסּוּרוּ") אֵינוֹ צִיוּי, אֲלֵא נְתִינַת טַעַם עַל הָאֲמוּר לַעִיל מִינֵי; אֲלֵא שֶׁאֵילוֹ הִיָּתָה זֹו נְתִינַת טַעַם בְּלִבָּד, הֵן הַפְּתוּבֵי צָרִיף לֹאמַר "שֶׁלֹא יִקְרַע" (וּכְקוּשִׁית הַגְּמָרָא). וּמִזֶּה שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא יִקְרַע" (וְכֵן "וְלֹא יִזַּח" וְ"לֹא יִסּוּרוּ") מוּכַח, שֶׁהַתּוֹרָה מְרַמֶּזֶת בְּזֶה מְשֻׁמְעוֹת כְּפּוֹלָה: (א) פְּשׁוּטוֹת מְשֻׁמְעוֹת הַפְּתוּבֵי – נְתִינַת טַעַם עַל הָאֲמוּר לַעִיל; (ב) צִיוּי – "לֹא יִקְרַע".

א. בְּצִיוּי "וְעֵשִׂית אֶת מְעִיל הָאֶפֶד וְגו'" פְּתִיב: "שֶׁפֶה יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מְעֵשָׂה אַרְג כְּפִי תַחְרָא יִהְיֶה לּוֹ לֹא יִקְרַע". וּפִירוּשׁ רִשׁ"י "לֹא יִקְרַע" – כִּדִּי שֶׁלֹא יִקְרַע וְהַקּוּרְעוֹ עוֹבֵר בְּלָאוּ וְכוּ" (וּכְדִלְקַמֵּן ס"ב).

וְאֵינוֹ מוּבָן: מִמָּה שֶׁפְּתִיב רִשׁ"י (בְּתַחִילַת פִּירוּשׁוֹ) שֶׁ"לֹא יִקְרַע" הֵינּוּ "כִּדִּי שֶׁלֹא יִקְרַע", מוּבָן שֶׁנֶּקַט שֶׁ"לֹא יִקְרַע" אֵינוֹ עֲנִין (וְצִיוּי) בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ, אֲלֵא נְתִינַת טַעַם עַל הַפְּתוּבֵי לַעִיל מִינֵי – "שֶׁפֶה יִהְיֶה לְפִיו גו' כְּפִי תַחְרָא גו' (כִּדִּי שֶׁ) לֹא יִקְרַע" –

וּא"כ מֵהוּ שֶׁהוּסָף רִשׁ"י בְּהַמְשָׁף לָזֶה (וּבְוָאוּ"ו הַמוּסָף) "וְהַקּוּרְעוֹ עוֹבֵר בְּלָאוּ", אֲשֶׁר עַפ"ז תִּיבּוֹת "לֹא יִקְרַע" הֵן (לֹא נְתִינַת טַעַם, אֲלֵא) צִיוּי, לָאוּ בְּפ"ע?

וְהַתְּמִיקָה אֵף גְּדוּלָה מִזֹּו: בְּגִמְרָא אֵיתָא – אָמַר רַחֲבָא אַר"י הַמְּקַרַע בְּגִדֵי כְּהוֹנֵה לִקְהָ שֶׁנֶּאֱמָר לֹא יִקְרַע. מִתְקִיף לֵה רַאב"י וְדִלְמָא הָכִי קְאָמַר רַחֲמָנָא נַעֲבִיד לִי שֶׁפֶה כִּי הִיכִי דְלָא נִיקְרַע, מִי פְּתִיב שֶׁלֹא יִקְרַע". וְהֵינּוּ שֶׁהַפִּירוּשׁ בְּ"לֹא יִקְרַע" – כִּי הִיכִי דְלָא נִיקְרַע" הוּא בְּסִתְיָה לְפִירוּשׁ שֶׁהוּא לָאוּ.

וְאָמַנְם מְטַעַם זֶה מְצִינוּ ב' שִׁיטוֹת בְּמִפְרָשֵׁי הַתּוֹרָה: יֵשׁ מְפָרְשִׁים שֶׁ"לֹא יִקְרַע" הוּא רַק נְתִינַת טַעַם אֲדַלְעִיל מִינֵי, וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים שֶׁהוּא לָאוּ בְּפ"ע].

וּא"כ תְּמוּהָ: אֵיךְ צִירָף רִשׁ"י שְׁנֵי פִירוּשִׁים הֶפְכִּיִם לְכִדִּי פִירוּשׁ אֶחָד?

ב. בְּהַמְשָׁף דְּבָרֵי רִשׁ"י שֵׁם: "שֶׁזֶה מִמִּנֵּן לְאוּיִן שֶׁבְּתוֹרָה וְכֵן וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן וְכֵן וְלֹא יִסּוּרוּ מִמֶּנּוּ הַנֶּאֱמָר בְּבִדֵי הָאֲרוֹן".

בְּפִשׁוּטוֹ נִרְאָה, שֶׁכְּפִנוּת רִשׁ"י בְּהוּסָפַת "שֶׁזֶה מִמִּנֵּן לְאוּיִן שֶׁבְּתוֹרָה" הִיא לְהִבְיָא רְאֵי שֶׁ"לֹא יִקְרַע" הוּא לָאוּ – אֵף שֶׁמְשֻׁמְעוֹת הַפְּתוּבֵי הִיא (כְּמוֹ שֶׁפְּתִיב רִשׁ"י בְּתַחִילַת פִּירוּשׁוֹ) "כִּדִּי שֶׁלֹא יִקְרַע".

וְאֵינוֹ מוּבָן: הֲלֹא פִירוּשׁ רִשׁ"י מִיוֹסֵד עַל פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא – וּמִנֵּן לְרִשׁ"י מִפְּשׁוּטוֹת הַפְּתוּבִים שֶׁ"לֹא יִקְרַע" הוּא "מִמִּנֵּן לְאוּיִן שֶׁבְּתוֹרָה"?

אָלאַ שְׁעֵדִיין קָשָׁה (כְּדִלְעִיל ס"ג): מִדּוּעַ לֹא פִירֵשׁ רִש"י כָּל זֹאת לְעִיל עַל "לֹא יְסוּרוּ" ו"וְלֹא יִזַּח"?

ה. וְהִבְיָאוּר בְּנֵה: עַל דְּרָף הַפְּשֵׁט יֵשׁ לְפָרֵשׁ, שְׁ"לֹא יְסוּרוּ" ו"וְלֹא יִזַּח" אֵינָם נְתִינַת טַעַם, אָלֹא רַק צִוּוּי וְלֹא בִפְ"ע – מֵאַחַר שְׁכַמְבוּאָר לְעִיל, אֵילוּ הִיָּתָה זֹו נְתִינַת טַעַם הוּל"ל "שְׁלֹא יְסוּרוּ", "שְׁלֹא יִזַּח" (וּכְקוּשִׁית הַגְּמָרָא);

וְאִף שֶׁהִדְבָּר לֹא נֶאֱמַר בְּלִשׁוֹן "לֹא תִסְיָרִם" (אוּ "וְלֹא תִזְיָח") – שֶׁהוּרָאָתָה צִוּוּי עַל הָאָדָם, בְּלִשׁוֹן נּוֹכַח, שֶׁהוּא לֹא יַעֲשֶׂה זֹאת, אָלֹא – "לֹא יְסוּרוּ", הֵינּוּ שֶׁהַבְּדִים לֹא יְסוּרוּ מֵהַטְּבָעוֹת (וְכֵן "וְלֹא יִזַּח")

עֲדִיין אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ זֹאת בְּדְרָף צִוּוּי, שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל שְׁלֹא יְסוּרוּ הַבְּדִים מִן הַטְּבָעוֹת (וְעַד"ז בְּפִסּוּק "וְלֹא יִזַּח"); וְעַד הַצִּוּוּי בְּתַחֲלִיל הַפִּסּוּק "בְּטְבָעוֹת הָאָרוֹן יִהְיוּ הַבְּדִים" – שֶׁהוּא צִוּוּי, אִף שֶׁהַכְּתוּב אֵינוֹ מְדַבֵּר אוֹדוֹת פְּעוּלַת הָאָדָם, אָלֹא אוֹדוֹת הַבְּדִים ("בְּטְבָעוֹת הָאָרוֹן יִהְיוּ הַבְּדִים").

אָלֹא שִׁישְׁנוּ שִׁינוּי בְּכַתוּב דִּידֵן, שְׁבוּ נֶאֱמַר "לֹא יִקְרַע" (קו"ף קְמוּצָה וְרִי"ש צְרוּי) – בְּנֵן נִפְעַל, וְלִכֵּן – אִם אֲמַנָּם זֶהוּ צִוּוּי כְּמוֹ "וְלֹא יִזַּח וְ"לֹא יְסוּרוּ" – צָרִיף לְהִיֹּת בְּצִוּוּי "לֹא יִקְרַע" שִׁינוּי וְהוֹסְפָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּצִוּוּיִים הָאֲחֵרִים, וְכִמוֹ שֶׁפִּירֵשׁ רִש"י (עַל כָּל מְלֶאכֶה לֹא יַעֲשֶׂה בְהֵם): אֶפִּילוּ ע"י אֲחֵרִים. וְלִפִּי זֶה נִמְצָא שֶׁבְּצִוּוּיִים "וְלֹא יִזַּח" ו"לֹא יְסוּרוּ" (וּבְעוֹד כְּמָה אֲזַהְרוֹת בְּמִשְׁכָּן וְכִלְיוֹ) – אֵין אִיסוּר בְּנַעֲשֶׂה ע"י אֲחֵרִים! – וְזֶה אֵינוֹ מִתְקַבֵּל ע"ד הַפְּשֵׁט.

וְלִכֵּן פִּירֵשׁ רִש"י "כְּדִי שְׁלֹא יִקְרַע": שִׁינוּי הַלִּשׁוֹן בְּפִסּוּק מוֹרָה שִׁישׁ כָּאֵן נְתִינַת טַעַם, מִפְּנֵי שְׁאֵין הַדְּבָר דּוּמָה לְ"לֹא יְסוּרוּ" ו"וְלֹא יִזַּח".

אָבֵל מֵאַחַר שְׁלֹא נֶאֱמַר "שְׁלֹא יִקְרַע", אָלֹא "לֹא יִקְרַע" – הִרִי מוֹכַח, שְׁכָאֵן יִשְׁנוּ גַם צִוּוּי וְלֹא בִפְ"ע (וּכְנ"ל ס"ד).

ו. אָבֵל עֲדִיין אֵינוֹ מוֹכֵן אִם אֲמַנָּם כְּוִוֵּנַת הַכְּתוּב לְצִוּוּי, מִדּוּעַ נֶאֱמַר הַצִּוּוּי רַק בְּרִמּוֹ (עִי"ז שְׁלֹא נִכְתַּב "שְׁלֹא יִקְרַע")? הֲלֹא צִוּוּי צָרִיף לְהַכְּתוּב בְּאוֹפֵן בְּרוּר וּבְפִירוּשׁ!

וְעַל כֵּן מִמְשִׁיף רִש"י "שְׁזָה מִמְנֵן לְאוּיִן שְׁבַתוֹרָה": זֶה שִׁישׁ בְּמִשְׁמַעוֹת תִּיבּוֹת "לֹא יִקְרַע" גַּם לֹא, אֵינוֹ כְּדִי לְהַשְׁמִיעֵנוּ כָּאֵן אֵת עֶצֶם הָאִיסוּר לְקְרוֹעַ אֵת הַמְּעִיל – זֹאת יוֹדְעִים אָנוּ כְּבָר מִמְקוֹם אֲחֵר, כְּדִלְקַמֵּן – אָלֹא כְּדִי שֶׁהָאִיסוּר יִהְיֶ" מִמְנֵן לְאוּיִן": כְּוִוֵּנַת הַכְּתוּב כָּאֵן הִיא לְכִלוֹל אֵת הָאִיסוּר הַיְדוּעַ בְּחֻשְׁבוֹן שִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה, וְלִכֵּן מוֹכְרַחַת לְהִיֹּת כָּאֵן מִשְׁמַעוֹת שֶׁל לֹא. וְעַנֵּן זֶה – יְכוּל לְהַכְּתוּב גַּם בְּרִמּוֹ בְּלִבָּד.

וּמִנֵּן יִדְעִינָן אֵת עֶצֶם הָאִיסוּר עַל קְרִיעַת הַמְּעִיל? – הִרִי זֶה מוֹכֵן בְּפִשְׁטוֹת מִן הַכְּתוּב לְעִיל: "וְעַשִׂיתָ כְּגִדֵי קוֹדֶשׁ גוֹ' לְכַבוֹד וּלְתַפְאָרַת" – בְּגֵד קְרוּעַ אֵינוֹ "לְכַבוֹד וּלְתַפְאָרַת".

ז. לְכַאוּרָה נִיתֵן לְשִׁאוֹל עַל בִּיאוּר זֶה: הֲלֹא מְצִינוּ בְּכַמְּה מְקוֹמוֹת, שֶׁהוֹסִיפָה הַתּוֹרָה לֹא "לְעַבּוֹר עָלָיו בְּשִׁנֵּי לְאוּיִן" וְכִיו"ב, וְאֵעִפ"כ כְּתוּבִים כֹּל הַלְאוּיִן בְּסַגְנוֹן שֶׁל צִוּוּי – וְא"כ אִף כָּאֵן לְכַאוּרָה הִי צָרִיף לְהַכְּתוּב צִוּוּי מְפוֹרָשׁ שְׁאִיסוּר לְקְרוֹעַ אֵת הַמְּעִיל (אִף שְׁלֹא בָּא הַכְּתוּב אָלֹא לְהַשְׁמִיעֵנוּ שְׁאִיסוּר זֶה הוּא גַם לֹא)?

וְזֹאת מִיִּשְׁבַּב רִש"י בְּלִשׁוֹנוֹ "וְהַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר בְּלֹא שְׁזָה מִמְנֵן לְאוּיִן שְׁבַתוֹרָה" (וְלֹא "וְזֶה מִמְנֵן לְאוּיִן כו"י), הֵינּוּ, שֶׁ"שְׁזָה מִמְנֵן לְאוּיִן שְׁבַתוֹרָה" הוּא טַעַם עַל זֶה שֶׁ"הַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר בְּלֹא" – הִסִּיפָה שֶׁהַקּוֹרְעַ עוֹבֵר עַל לֹא הִיא רַק מִפְּנֵי שֶׁהוּא "מִמְנֵן לְאוּיִן שְׁבַתוֹרָה":

בְּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים שְׁבָהֵם הַתּוֹרָה מוֹסִיפָה לְאוּיִן, הִרִי זֶה כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה הָאִיסוּר חֲמוּר יוֹתֵר בְּהַרְגֵּשׁ הָאָדָם, מִתּוֹף כְּוִוֵּנָה שִׁיִּקַּל עָלָיו לְהַמְנִיעַ מַעֲשֵׂיִת אִיסוּר זֶה;

מִשֵּׁא"כ זֶה שֶׁ"הַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר בְּלֹא" אֵינוֹ כְּדִי לְהַגְדִּיל אֵת חוּמְרַת הָאִיסוּר אֲצֵל הָאָדָם, אָלֹא כְּוִוֵּנַת הַתּוֹרָה כָּאֵן הִיא לְכִלוֹל אֵת אִיסוּר קְרִיעַת הַמְּעִיל בְּ"מִנֵּן הַלְאוּיִן" – וְרַק כְּתוּצָאָה מִכָּף "הַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר בְּלֹא"; וּמֵאַחַר שֶׁהֲלֹא לֹא בָּא לְהַגְדִּיל אֵת חוּמְרַת הָאִיסוּר אֲצֵל הָאָדָם, דִּי בְּכַתִּיבְתוֹ בְּאוֹפֵן שֶׁל רִמּוֹ.

וּבְזֶה יוֹכֵן גַּם מָה שֶׁשִּׁנָּה רִש"י מִלִּשׁוֹן הַגְּמָרָא – "הַמְּקַרַע (בְּגִדֵי כְהוֹנֵה) לֹא־הוּ" – וְכַתַּב "וְהַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר בְּלֹא": הַהַדְגָּשָׁה בְּלִשׁוֹן רִש"י אֵינָה עַל חוּמְרַת

החטא של קריעת המעיל (עד שתייכים ע"ז מלקות), אלא אדרבה: זה ש"לא יקרע" הוא גם במשמעות לאו, הרי זו רק תוצאה מזה שהאיסור הוא "שזה" ממנן לאוין שבתורה.

ת. ועדיין אינו מחוור לגמרי: מפני מה דוקא באיסור זה הוסיפה התורה לאו אף ורק כדי שימנה במנן הלאוין? על כן המשיך רש"י והביא בפירושו "וכן לא יזח וכן לא יסורו ממנו הנאמר וכו'" – שבלאוין אלו אין חידוש בעצם האיסור, ומזה רואים אנו שבמלאכת המשכן כו' מגמת הכתוב היא להוסיף במנן הלאוין:

בנוגע לחושן כתיב "וירכסו את החושן גו' בפתיל תכלת להיות על חשב האפוד", וכפירוש רש"י: "להיות החושן דבוק אל חשב האפוד" – ומזה יודעים אנו כבר שעל החושן להיות דבוק אל האפוד; וכן בנוגע לבדי הארון כתיב "בטבעות הארון יהיו הבדים" – ומזה ציווי ברור שעל הבדים להיות בטבעות הארון;

ומזה שהוסיפה התורה את הלאוין "לא יסורו ממנו" ו"לא יזח", מוכח, שבענן המשכן ובגדי כהונה מגמת הכתוב הפללית היא להוסיף לאוין; וממילא בנקל יותר להבין בנדו"ד את מה שנקט הכתוב הלשון "לא יקרע" (ולא "שלא יקרע") רק כדי להוסיף לאו.

ט. מ"ענינים מופלאים" ע"ד ההלכה בפירוש רש"י זה:

פסק הרמב"ם "הקורע פי המעיל לוקה שנאמר לא יקרע והוא הדין לכל בגדי כהונה שהקורען דרוך השחתה לוקה". מפשטות לשון הרמב"ם נמצא, שיש חילוק בין המעיל לשאר בגדי כהונה: בשאר בגדי כהונה לוקה רק "הקורען דרוך השחתה", אבל "הקורע פי המעיל לוקה" – בכל אופן.

וכתבו אחרונים בבניאור דעת הרמב"ם, שחייב המלקות לקורע "כל בגדי כהונה" הוא מצד הלאו "לא תעשון כן גו'" (ולאו זה הוא רק ב"דרוך השחתה"); משא"כ במעיל, חייב המלקות הוא מצד הלאו ד"לא יקרע" – ובלאו זה חייבים מלקות בכל ענן.

אבל לשיטת רש"י בפשטות הכתובים, הוסיף הכתוב את הלאו ד"לא יקרע" לא ע"מ להוסיף איסור חדש, אלא כדי לכוללו ב"מנן הלאוין שבתורה",

ולפ"ו נמצא, שלשיטת רש"י (בפירושו על התורה) אין חילוק באופן הקריעה בין המעיל לשאר בגדי כהונה.

י. מינה של תורה בפירוש רש"י:

לכאורה אינו מוכן (בפנימיות הענינים): מדוע הביא רש"י רא"י מן הפסוק "ולא יזח" האמור בפירושנו לפני ה"רא"י מהפסוק "לא יסורו" שנאמר בפירוש הקודמת?

ועוד קשה: מפני מה הוסיף רש"י שנית תיבת "וכן" לא יסורו כו'?

ומזה מוכן, שהלאו ד"לא יסורו" הוא חידוש נוסף וגדול יותר מהלאו ד"ולא יזח", ולכן הביאו רש"י לאחר "ולא יזח", ומטעם זה הוסיף שנית תיבת "וכן".

והביאור בזה: הלאו ד"לא יקרע" אינו חידוש גדול, שהרי דבר מוכן הוא שאסור לקלקל את בגדי כהונה.

לאחריו מוסיף רש"י "וכן ולא יזח החושן": אף היות החושן מעל האפוד – אף שאין בכך קלקול – יש בה לאו; אלא שגם איסור זה ניתן להבנה, וכהמשך הכתוב שם: "ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחושן המשפט על לבו גו' לזכרון לפני ה' תמיד".

משא"כ הטעם לציווי "בטבעות הארון יהיו הבדים" לא יסורו ממנו" אינו מוכן כלל לכאורה: כדי הארון נעשו ע"מ שאפשר יהי' לשאת את הארון ממקום למקום – וא"כ לשם מה צריכים הבדים להיות בטבעות הארון תמיד? אדרבא, בפשטות ראוי יהי' שהכנסת הבדים בטבעות תיעשה רק כאשר יש צורך לשאת את הארון.

וזהו שכתב רש"י (שנית) "וכן לא יסורו ממנו הנאמר בבדי הארון": אף הוצאת הבדים מן הטבעות היא לאו, השוה ממש ללאו דקריעת וקלקול בגדי כהונה.

יא. מהו אכן הטעם ש"לא יסורו ממנו"? על כך מבואר בספר החינוך: "נצטוינו לבל נסיר בדי הארון ממנו פן נהי' צריכים לצאת עם הארון לשום מקום במהירות ואולי מתוך הטרדא והחפזון לא נבדוק יפה להיות בדים חזקים כל הצורך כו' אבל בהיותם בו מוכנים לעולם ולא יסורו ממנו יעשו אותן חזקות כו'".

ומזה הוראה נפלאה בעבודת כאו"א:

בארון היו מונחים הלוחות, שזהו ענין התורה, ובלשון החינוך: הארון משכן התורה.

אף יהודי הלומד תורה הוא בדוגמת "הארון" – הוא מקום ו"משכן התורה"; יכול הוא לומר בלבו: בזמן שצריך להקדיש ללימוד התורה, ובפרט אם "תורתו אמנותו", הרי עליו להיות נתון לגמרי ללימוד ומובדל מפל הסובב אותו – ומה מקום יש באותה שעה למחשבה אודות יהודי אחר?

ועל זה באה ההוראה מבדי הארון: אפילו בזמן שהארון נמצא בקדשי הקדשים – המקום המקודש ביותר בעולם (ולכן יכול להכנס לשם רק הפה הגדול ורק ביום הכיפורים) – גם אז צריכים הבדים להיות "מוכנים לעולם", כדי שניתן יהי' לשאת בהם את הארון "במהירות" אל המקום שבו הוא נצרך. ויתירה מזו: הוצאת הבדים מן הטבעות שנה בחומרתה לקריעת וקלוקל בגדי כהונה!

וכן הוא בענין התורה: עמוקה ככל שתהי' שקיעותו של יהודי בלימוד התורה, לעולם צריך הוא להיות "מוכן" להביא את התורה לכל מקום ובכל עת שהדבר נצרך, ודוקא באופן של "מהירות", לעוד ועוד מבני ישראל.

(משיחת ש"פ תצוה תשל"ב.
לקוטי שיחות חלק טז, תצוה א.
תרגום ללשון הקודש)